

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРАЦІ
(ДЕРЖПРАЦІ)

вул. Десятинна, 14, м. Київ, 01601, тел.: (044) 279-00-85, факс (044) 289-55-24
<http://www.dsp.gov.ua>, E-mail: dsp@dsp.gov.ua, Код ЄДРПОУ 39472148

26.06.2019 № 5258/3/5.3-00-19 На № _____ від _____

Начальникам Головних управлінь
(Управлінь) Держпраці

Про надання роз'яснення

До Держпраці надходять неодноразові звернення суб'єктів господарювання та інших органів центральної виконавчої влади щодо запровадження обов'язкового ліцензування виробництва, зберігання, оптової та роздрібною торгівлі пальним.

Однією із умов отримання такої ліцензії, відповідно до вимог Закону України від 23.11.2018 № 2628-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» є, зокрема, наявність дозволів на початок виконання робіт підвищеної небезпеки та на початок експлуатації (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

З метою однозначного трактування територіальними органами вимог Закону України «Про охорону праці» (далі – Закон), норм Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1107 (далі – Порядок), та інших нормативно-правових актів з охорони праці, Держпраці надає роз'яснення.

Відповідно до статті 21 Закону роботодавець повинен одержати дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки (далі – дозвіл).

Процедуру видачі або відмови у видачі, переоформлення, анулювання дозволів визначає Порядок.

Пунктом 6 Порядку визначено, що дозвіл за формою згідно з додатком 1 видається роботодавцеві - на виконання робіт підвищеної небезпеки, що зазначені у додатку 2, та/або на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, що зазначені у додатку 3.

Крім цього, відповідно до вимог пункту 21 Порядку виконання робіт підвищеної небезпеки, що зазначені в додатку 6, експлуатація (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, що зазначене в додатку 7, здійснюються роботодавцем на підставі декларації відповідності

матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці (далі – декларація).

Відповідно до пункту 1.4 розділу I Вимог до роботодавців стосовно забезпечення безпечного виконання робіт у потенційно вибухонебезпечних середовищах, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 05.06.2013 № 317, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.06.2013 за № 1071/23603 (НПАОП 0.00-7.12-13), **вибухонебезпечне середовище** – суміш повітря з горючими газами, паром, туманами, горючим пилом, у якій за наявності джерела запалювання вибухає весь об'єм суміші.

Згідно з вимогами підпункту 2 пункту 1 Нормативів порогових мас небезпечних речовин для ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 № 956 (далі – Нормативи), до небезпечних речовин за їх властивостями відноситься така категорія речовин, як **горючі рідини**, які можуть самозайматися, а також займатися за наявності джерела горіння і самостійно горіти після його видалення. Горючі рідини з температурою спалаху, що дорівнює або менша 61°C у закритому тиглі або менша 66°C у відкритому тиглі, належать до **легкозаймистих** (далі – ЛЗР).

Відповідно до вимог пункту 4.5.12 глави 4.5 розділу 4 Правил будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок, затверджених наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 21.06.2001 № 272 (НПАОП 40.1-1.32-01), біля зовнішніх установок, які виділяють в атмосферу горючі гази, пару ЛЗР під час нормальної роботи, має місце обмежена вибухонебезпечна зона класу 1 (наприклад, біля нафтових свердловин, **клапанів, місць відкритого зливу і наливу ЛЗР**).

Відповідно до стандартів, які поширюються на паливо автомобільне, наприклад ДСТУ 7688:2015 «Паливо дизельне Євро. Технічні умови», у розділі «Вимоги щодо безпеки» зазначено, що дизельне паливо – це горюча легкозаймиста рідина, яка має температуру спалаху у відкритому тиглі – не нижче ніж 40°C ;

ДСТУ 7687:2015 «Бензини автомобільні Євро. Технічні умови» зазначено, що бензини – це горючі, легкозаймисті особливо небезпечні рідини з температурою спалаху у відкритому тиглі від мінус 27°C до мінус 39°C .

Отже, якщо роботодавець на паливозаправному пункті експлуатує обладнання та захисні системи, призначені для експлуатації (застосування) в потенційно вибухонебезпечному середовищі (паливороздавальну колонку, електрообладнання вибухозахищеного виконання – пункт 7 додатка 3 до Порядку), при цьому виконує роботи підвищеної небезпеки, наприклад монтаж, демонтаж, налагодження, ремонт, технічне обслуговування, реконструкція зазначеного обладнання (пункт 2 додатка 2 до Порядку) та/або газонебезпечні роботи та роботи у вибухопожежонебезпечних зонах (пункт 6 додатка 2 до Порядку), то йому необхідно одержати відповідні дозволи.

Якщо на об'єкті маса горючих рідин дорівнює або перевищує значення нормативів порогових мас – 5000 т, чи горючих газів, маса яких дорівнює або перевищує значення нормативів порогових мас – 50 т (додаток 2 нормативів порогових мас небезпечних речовин за категоріями, які визначено Нормативами), то роботодавець повинен одержати дозвіл на такий вид роботи, як зберігання (пункт 3 додатка 2 до Порядку).

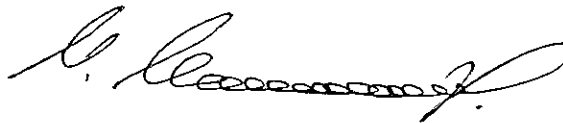
Оскільки дизельне паливо, бензин, не належать до небезпечних речовин 1-го і 2-го класів безпеки та зберігаються в ємностях при атмосферному тиску меншому 0,05 МПа, крім ємностей для зберігання газового моторного палива, то одержання дозволу на експлуатацію таких ємностей не вимагається.

Вичерпний перелік робіт підвищеної безпеки та/або машин, механізмів, устаткування підвищеної безпеки, на які необхідно одержати дозвіл чи подати декларацію, визначається в залежності від їх умов експлуатації, експлуатаційних характеристик та видів виконуваних робіт.

Зміни до законодавства України стосовно отримання ліцензій на виробництво, зберігання, оптову та роздрібну торгівлю пальним не запроваджують додаткового регулювання у сфері охорони праці, для суб'єктів господарювання немає потреби отримувати додаткові дозволи.

З урахуванням зазначеного, зобов'язую провести відповідну роз'яснювальну роботу з посадовими особами територіальних органів усіх видів нагляду щодо повного, об'єктивного та неупередженого здійснення державного нагляду (контролю) у межах повноважень, передбачених законом.

Заступник Голови

Ігор ШУМЕЛЮК